

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS PAGRINDAI	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: partnerystės doc. Deividas Kriaučiūnas Kitas (-i): doc. dr. Dovilė Pūraitė-Andrikienė, j. asist. dr. Goda Strikaitė-Latušinskaja, lekt. Kristina Deviatnikovaitė, dokt. Kristijonas Povylis, dokt. Paulius Skrupskis	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	3 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Konstitucinė teisė, Teisės teorija	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
6	160	64	96

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos	
Studentui suteikti žinių visumą apie Europos Sąjungos teisę, jos pagrindinius principus, santykį su nacionaline ir tarptautine teise, taip pat Europos Sąjungos teisės įtaką Lietuvos teisinei sistemai. Formuojami gebėjimai suvokti Europos Sąjungos teisės sistemą ir jos raidos tendencijas, aiškinti ir taikyti Europos Sąjungos teisės normas, analizuoti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų praktiką; analitinio ir kritinio mąstymo ugdymas, gebėjimas analizuoti ir teisinių žinių taikymas.	

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - žinos Europos Sąjungos teisės sąvoką, turinį, reikšmę, sistemą, institutus, jos paskirtį ir istorinę raidą;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), kolokviumai (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari klausimai).
- žinos pagrindinius Europos Sąjungos veiklos principus, santykį tarp Europos Sąjungos ir Europos Sąjungos valstybių narių;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), kolokviumai (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari klausimai).
- gebės teisingai vertinti Europos Sąjungos teisės įtaką Lietuvos nacionalinei teisei ir tinkamai taikyti Europos Sąjungos teisės nuostatas teisinių sprendimų pagrindimui;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), kolokviumai (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari klausimai).
- išmaniai ir taisyklingai taikys reikalingas bazines Europos Sąjungos teisės sąvokas ir terminologiją;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), kolokviumai (uždari ir atviri klausimai).
- gebės inovatyviai ir integraliai taikyti	Paskaitos (probleminis dėstymas),	Aktyvumas seminarų metu

žinias, taikant naujausias Europos Sąjungos teisės mokslo tendencijas šiuolaikiniame kontekste;	seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	(atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), kolokviumai (uždari ir atviri klausimai), egzaminas raštu (uždari klausimai).
- gebės savarankiškai rasti Europos Sąjungos teisės aktus, teismų praktiką, sistemiškai analizuoti bei interpretuoti juose įtvirtintą teisinį reguliavimą;	Seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas).
- gebės pagrįstai, sklandžiai ir suvokiama raštu ir žodžiu komunikuoti profesinėje bei viešojoje erdvėje, taikant įgytas Europos Sąjungos teisės žinias;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas), kolokviumai (uždari ir atviri klausimai).
- mokės savarankiškai gilinti atskirų Europos Sąjungos teisės šakų ir institutų žinias;	Savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas).
- gebės savarankiškai surasti, pasirinkti pirminius ir antrinius informacijos šaltinius, naudotis tarptautinėmis teisinės informacijos duomenų bazėmis, integruoti įgytas žinias tolimesniame teisės studijų procese.	Seminarai (klausimai-atsakymai, diskusija, atvejo analizė, praktinių pavyzdžių nagrinėjimas, problemų sprendimas, pristatymas), savarankiškas darbas (mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė).	Aktyvumas seminarų metu (atsakymai į klausimus, dalyvavimas diskusijoje, problemų sprendimas).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Europos integracija, tikslai ir raida. Europos sąjungos pagrindiniai veiklos principai. kompetencijos pasidalijimas tarp ES ir ES valstybių narių.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros analizė.
2. Europos Sąjungos institucijų sistema.	4		4				8	8	Mokslinės literatūros analizė.
3. ES teisės šaltiniai, jų ypatumai.	4		4				8	8	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė, rašomasis darbas.
4. ES teisės ir nacionalinės teisės santykis: Viršenybės principas, tiesioginis taikymas ir tiesioginis veikimas. Netiesioginis veikimas.	4		4				8	8	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė, rašomasis darbas.
5. Teisės aktų priėmimo procedūros Europos Sąjungos institucijose.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros analizė.
6. Europos Sąjungos teisminių institucijų jurisdikcija ir kompetencija.	4		4				8	8	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
7. Europos Sąjungos teisės laikymosi užtikrinimas valstybėse narėse.	2		2				4	6	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
8. Bendrieji ES teisės principai. Pagrindinių teisių apsauga.	4		4				8	8	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos analizė.

9. Diskriminavimo draudimas ir Europos Sąjungos pilietybė.	2		2				4	6	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
10. Pagrindinės vidaus rinkos laisvės.	4		4				8	8	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
								20	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	32		32				64	96	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvumas seminarų metu	10	Semestro metu	Aktyvumas seminaruose – studento sukaupto balo konkretų dydį lemia rezultatyvus dalyvavimas diskusijose, problemų formulavimas ir jų sprendimų siūlymas, turiningų kritinių pastabų teikimas ir kitų diskusijos dalyvių komentavimas, atsakymai į pateiktus klausimus, tinkamas studijuojamų šaltinių taikymas.
Kolokviumai	10	Spalio ir lapkričio mėn.	Rašomi du koliokviumai, kiekvieno metu vertinami atsakymai į testo uždaro ir atviro tipo klausimus (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo).
Egzaminas	80	Semestro gale	Egzaminas raštu, vertinami atsakymai į testo uždaro tipo klausimus (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo). Testo metu studentai turi parodyti ir žinias, ir jų pagrindus susiformuotą Europos Sąjungos teisės problematikos suvokimą, testas leidžia įvertinti įgytus naujus gebėjimus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
CHALMERS, Damian et al.	2024	European Union law : text and materials	5 th edition	Cambridge: Cambridge University Press
CRAIG, Paul & DE BÚRCA, Gráinne (eds.)	2021	The evolution of EU law	3 th edition	Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.
JARUKAITIS, Irmantas	2011	Europos Sąjunga ir Lietuvos Respublika: konstituciniai narystės pagrindai		Vilnius: Justitia.
KACZOROWSKA-IRELAND, Alina	2016	European Union Law.	4 th edition	Routledge
ŽALTAUSKAITĖ-ŽALIMIENĖ, Skirgailė et al.	2019	Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kaip individualių teisių gynybos standarto, taikymas supra- ir nacionaliniu lygmenimis.		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
LENAERTS, Koen et al.	2023	EU Procedural Law	2 nd edition	Oxford: Oxford University Press
CAIRNS, W.	1999	Europos Sąjungos teisės įvadas		Vilnius: Eugrimas
PAULIKAS, V.	2004	<i>Europos Sąjungos institucijos ir valdymas: vadovėlis</i>		Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras
TATHAM, A.	1999	Europos Sąjungos teisė		Vilnius: Eugrimas
VADAPALAS, V. (moksl. red.), et al.	2002	Europos Sąjungos teisė ir Lietuva		Vilnius: Justitia
ŽALTAUSKAITĖ-ŽALIMIENĖ, S.	2001	Europos Sąjunga. In ŽALIMAS, D., et al. <i>Tarptautinės organizacijos</i>		Vilnius: Justitia
Papildoma literatūra				
Editors ISOKAITĖ-VALUŽĖ, Indrė; ŠINKŪNAS Haroldas	2025	The European Union 2004–2024. Twenty years of legal experience, challenges and growth after unprecedented EU enlargement		https://doi.org/10.1007/978-94-6265-718-2
JARUKAITIS, Irmantas	2024	The European Union as a Community of Values: the Importance of the Dialogue	Teisė, Vol. 131	https://doi.org/10.15388/Teise.2024.131.2

		between the Court of Justice of the European Union and National Courts		
BORCHARDT, Klaus-Dieter	2023	Europos Sąjungos teisės abėcėlė		Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras
PHELAN, William	2019	Great judgments of the European Court of Justice : rethinking the landmark decisions of the foundational period		Cambridge: Cambridge University Press
RONSE, Thierry	2017	Compétences de l'Union européenne.	1 ^{ère} édition	Bruxelles: Éditions de l'Université de Bruxelles
BERNATONIS, Juozas et al. Vyr. red. ŠVEDAS, Gintaras	2014	Europos Sąjungos teisės įtaka Lietuvos teisinei sistemai : mokslinių straipsnių, skirtų Europos Sąjungos teisės įtakai Lietuvos konstitucinei, administracinei, aplinkos apsaugos, baudžiamajai, civilinei ir civilinio proceso, darbo ir socialinės apsaugos bei finansų teisei, rinkinys: [Lietuvos narystei Europos Sąjungoje - 10 metų]		Vilniaus universiteto Teisės fakultetas
VĖGĖLĖ, Ignas	2011	Europos Sąjungos teisė: vidaus rinkos laisvės, konkurencija ir teisės derinimas		Vilnius: Registrų centras
CRAIG, P.; DE BÚRCA, G.	2011	EU Law: Text, Cases, and Materials.	5 th ed.	Oxford: Oxford University Press
EPINEY, Astrid; RIEDER, Andreas; MOSTERS, Robert	2007	Europarecht I. Das institutionelle Recht der Europäischen Union.	2. Aufl.	Bern: Stämpfli Verlag
FAVRET, Jean-Marc	2006	L'essentiel de l'Union Européenne et du Droit Communautaire		Paris: Gualino
HARTLEY, T. C.	2004	European Union Law in a Global Context: Text, Cases and Materials		Cambridge: Cambridge University Press
HARTLEY, T. C.	2003	The Foundation of European Community Law.	5 th ed.	Oxford: Oxford University Press
HERDEGEN, Matthias	2007	Europarecht.	9. Aufl.	München: C. H. Beck
JACQUÉ, Jean Paul	2001	Droit Institutionnel de l'Union Européenne		Paris: Dalloz - Sirey
MATHIJSEN, P. S. R. F.	1995	Guide to European Union Law.	6 th ed.	London: Sweet & Maxwell
MCALLISTER, Richard	2000	Nuo Europos Bendrijos iki Europos Sąjungos: istorinė politinė apžvalga		Vilnius: Eugrimas
STEINER, J.; WOODS, L.	2003	Textbook on EC Law.	8 th ed.	Oxford: Oxford University Press
VON DER GROEBEN, Hans; SCHWARZE, Jürgen	2003	Kommentar zum EU-/EG-Vertrag.	6. Aufl.	Baden-Baden: Nomos
WALLIS, Richard	2007	Guide to European Union Law and Institutions		Brighton: Straightforward Publishing
WEATHERILL, S.	2008	Cases and Materials on EU Law.	7 th ed.	Oxford: Oxford University Press